

ДОКЛАД ЗА ПРОВЕДЕН ПЪРВИ ЛИДЕРСКИ ФОРУМ В ГРАД ПЛОВДИВ
С ТЕМА: ПЛОВДИВ ПО ПЪТЯ КЪМ УСПЕХА: ПРЕДПОСТАВКИ И ПЕРСПЕКТИВИ
27-28.11.2015 Г., ХОТЕЛ „ИМПЕРИАЛ”, ПЛОВДИВ

1. КОНТЕКСТ НА ДИСКУСИЯТА

1.1. Цел на доклада /подход/

Целта на настоящия доклад е да представи в резюме дискусиите и да обобщи резултатите от проведения първи лидерски форум в град Пловдив с тема „Пловдив по пътя към успеха: предпоставки и перспективи“. Освен това докладът дава насоки (предложения) за продължаване на дейностите по проекта в конкретния район – Пловдив и предложения за участници в последващите форуми.

Обект на дискусиата на проведения форум беше гр. Пловдив като модел за успех през последните няколко години и в контекста на спечелването на титлата „Европейска столица на културата“ 2019.

Темите на форума бяха предварително подбрани и структурирани като резултат от първоначално проведената „мозъчна атака“ сред местни лидери¹ и последващите дискусии между експертите по проекта.

Придържайки се към изведените изводи форумът в Пловдив беше структуриран в 3 части /панела/: „Фактори за успешното развитие на Пловдив през последните години“; „Възможности и перспективи за развитие на Пловдив; и „Конкретни примери на успеха – лични разкази или защо останах в Пловдив“.

Към всеки панел бяха включени презентации на местни лидери, представители на бизнеса, гражданския сектор, локални дейци и експерти, които обрисоваха възможно най-пълната „картина“ за живота в града от различни гледни точки.

За постигането на целта на доклада, са изпълнени следните задачи, които определят и неговата **структура и съдържание:**

- Обобщен е профилът на участниците във форума;
- Обобщени са проведените дискусии и презентации и са структурирани в групи от предложения;
- Направени са необходимите изводи от регионалния форум;
- Отправени са предложения за надграждане на постигнатите резултати;
- Дефинирани са потенциалните участници в следващите дейности по проекта.

1.2. Профил на участниците

На лидерския форум в Пловдив присъстваха 40 участника² (включително 8 човека от екипа на ИРМИ).

¹ Срещата е проведена на 6.04.2015 г. с тема „Проблеми и перспективи пред развитието на града и региона“. Подробности за нея могат да бъдат прочетени от доклада по нея.

Въпреки многообразието от представители на различни социални, професионални, икономически и възрастови групи, участниците могат да бъдат профилирани в следните направления: възраст и сектор в икономиката според собствеността – публичен (правителствен), бизнес и доброволчески (неправителствен). Трябва да се подчертае, че почти всички участници са родени в Пловдив или от дълги години живеят в града, или правят бизнес под тепетата.

По отношение на възрастта, организаторите си бяха поставили за цел постигането на съотношение 2:1 – младежи (до 39 г.) към възрастни (над 40 г.) участници. Мотивите бяха, че младите нерядко имат повече енергия, различни идеи и често мислят „извън кутията“, което може да бъде използвано в последващите дейности по проекта и не на последно място, създадените (млади) лидери имат по-дълготраен и устойчив ефект върху местните общности. Целта беше изпълнена като доказателство за това е сполучливият трети панел, посветен изцяло на успешните истории на младите в Пловдив.

Секторите, които представляваха участниците могат да бъдат обобщени, както следва:

- Представители на публичния сектор – 9 (тук се включват и фирмите, предоставящи публични услуги)
- Представители на бизнес сектора – 18
- Представители на неправителствения сектор – 6

Горното класифициране е прекалено общо, защото голяма част от участниците са активни в повече от 1 сектор, и в този смисъл е по-скоро условно.

Фактически цялостният профил на участниците във форума обхваща представители на: местните власти (общински служители и експерти); висшето и средно образование; публичните услуги; местната предприемаческа общност; културните институции и дейци; локалните интернет медии; местния бизнес в областта на лозаро-винарството, индустрията, юридическите услуги; НПО и други.

2. ОСНОВНИ ГРУПИ ИДЕИ, ПРЕДЛОЖЕНИ (И ДИСКУТИРАНИ) ОТ УЧАСТНИЦИТЕ

Програмата на форума създаде предпоставки за излагането на много различни гледни точки от участниците как Пловдив се е развивал през последните години и какво бъдеще го очаква, както и собствените им истории на успеха³.

Изложенията в първия панел включваха постигнатото от клъстер „Информационни и комуникационни технологии“ – Пловдив в стремежа му да подтикне местната власт, бизнеса, средното и висше образование да започнат да си комуникират активно за осигуряването на качествени кадри. Преди това бяха представени европейските политики, които неизменно ще оказват влияние върху развитието на града до 2020 година. Развитието в последните години на икономиката и в частност индустриалния сектор беше проследена през призмата на „Тракия

² Всички участници и техните координати могат да бъдат проследени от специално направения списък за тази цел.

³ Темите на презентациите и изложенията на участниците могат да бъдат проследени в официалната програма на събитието.

икономическа зона“, която е първата индустриална зона в България и пример за ПЧП (публично-частно партньорство). Панелът приключи с ретроспекция на хода на разработването на кандидатурата на Пловдив за европейска столица на културата през 2019 г.

Вторият панел запозна участниците с процеса на планиране в общината, чрез общинския план и интегрирания план за градско възстановяване и развитие и влиянието, което тези 2 документа ще оказват върху бъдещето на града до 2020 г. Акцентът попадна на това, че голяма част от проектите дават възможност за реално изграждане на партньорство между отделните „актьори“ в града. В тази част на форума беше представен още опитът на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ в сътрудничеството му с бизнеса, чрез няколко реализирани проекта в тази област. Последното изложение от този панел акцентира на възможността културният потенциал на града да бъде капитализиран и да има значително по-голям икономически успех от този към настоящия момент.

Третият панел, проведен във втория ден на форума, започна с представяне на една от най-активните предприемачески организации – Start It Smart – и нейните дейности в града под тепетата. Повдигна се въпросът как „дигиталните номади“ могат да бъдат привлечени в Пловдив, защото те са висококвалифицирани, мобилни и имат голяма покупателна сила и кои са сегашните бариери това да се случи. Следващата презентация представи гледната точка на местните интернет медии – как те съществуват и трудностите, пред които се изправят в развитието си. Третото изложение постави фокус върху винарския регион, в който Пловдив заема централно място и показва как чрез винени турове може да се стимулира местната и регионална икономика. Наблегна се още на желанието Пловдив да не следва примера на Черноморието – да се асоциира с евтина дестинация за много хора, а трябва да бъде представен като град за ценители. Четвъртото представяне показва опитът на неправителствения сектор в областта на информационните технологии, чрез дейността на Naskafe и инициативите, които клубът реализира – бъдещи и настоящи. Следващата презентация запозна участниците с дейността на една от големите фирми за велосипеди в България, а и в Европа, в която логично бяха засегнати условията, в които се предвиждат велосипедистите в града. Акцент беше поставен и върху маркетинга както като подход, така и като съдържание. В този смисъл се изказа становището, че Пловдив няма отношение към маркетинга и не се „продава“ правилно пред широката аудитория (потенциалните туристи и др.). Последните две изложения се фокусираха върху необходимостта от мотивация и ориентация още от най-ранна детска възраст. По този начин, когато пораснат децата ще се занимават с това, което им е интересно, а не да чувстват работата само като задължение или пък да остават разочаровани вследствие на разминаването между очаквания и действителност.

Въпреки спецификата на всяко отделно представяне, в хода на дискусиите към тях, се появиха много пресечни (вкл. конфликтни) точки. Те са по направленията формирани от основните групи – местна власт, бизнес, граждански сектор и образование, представени в следващите подточки.

2.1. Диалог между местна власт и бизнес

Общото впечатление от дискусиата е, че според местната администрация, тя прави всичко възможно бизнес инициативите в Пловдив да се осъществяват, което ясно пролича от изложението на зам.-кмета. От друга страна, обаче, представителите на бизнеса имат резерви

по това твърдение. В няколко презентации се подчерта, че се извършват действия за насърчаване на „диалога“ между администрацията и икономическите субекти. Изрично трябва да се подчертае, че икономическите зони, които Общината усилено промотира се намират на териториите на съседните общини – Марица и Родопи, и поради тази причина финансовите загуби за Пловдив са значителни. Поради това последните години се наблюдава тенденция инвестициите в общината да се увеличават, но също и теглените заеми от местната администрация – често за повишаване качеството на публичните услуги.

Представители на по-дребния бизнес в Пловдив директно заявиха, че общината по-скоро пречи за развитието на творчески индустрии в кв. „Капана“ и тези „60 малки бизнеса, които привличат туристи“ съществуват на ръба на оцеляването.

2.2. Диалог между местна власт и граждански сектор (НПО, културни дейци и др.)

Една от пресечните точки, които обединяват двете групи е спечелването на титлата „Европейска столица на културата“ през 2019 година и че това се очакват да повлияе значително за повишаването имиджа на града като туристическа дестинация. Очаквано на форума, от страна на администрацията бяха подчертани най-големите събития случили се с подкрепата на Общината, включващи програмите на платформата ЕДНО (архитектурна, танцова и дизайн седмици). Изтъкна се още промяната в културния календар на града и увеличението ръст на посетителите на културно-развлекателни събития. Това е довело до ръст на приходите в туризма, като с това се съгласи и гражданският сектор, който в подкрепа представи изследване на приходите само от „Нощта на музеите и галериите“, равняващи се на 800 хил. лв. при вложени 159 хил. лв.

Но дори в тази важна за града тема, като културата, се изтъкна, че с местната власт трудно се комуникира и тя почти не оказва подкрепа за по-малките събития и „бутикови“ проекти, които нямат чак толкова масов характер. За „Нощта на музеите и галериите“ Общината е инвестирала едва 20% от необходимия ресурс, а представители на „Колектив кино Космос“ само потвърдиха тезата за липсата на диалогичност.

2.3. Диалог между местна власт и образование

Резултатите от този „разговор“ имат пряко отражение върху бизнеса в региона. За съжаление фокусът на местната власт не беше поставен върху образованието и това беше отчетено и от представители на икономическия сектор, които казаха, че съществува някаква връзка между бизнес и администрация и между бизнес и образование, но диалога между администрацията и образованието е прекъсната.

Проблем, който се дискутира, е че професионалните гимназии (ПГ, бившите техникуми) са държавни и общината няма механизми да повлияе пряко върху обучението в тях. Това не позволява на местната власт да насърчава развитието на програми в ПГ, съобразно икономическия профил на региона, а решенията се взимат на държавно ниво, което няма същия поглед, а третира всички по еднакъв начин.

2.4. Диалог между бизнес и образование

През последните години в България това е една от „горещите“ теми. За Пловдив тя има още по-голямо значение, тъй като градът е поел пътя към реиндустриализацията си (според думите на

местната власт). Вероятно поради тази причина представителите на местния бизнес се опитват активно да участват в образователния процес, доколкото го позволява законът. Това се изразява най-вече в навлизането му във висшето образование под формата на лекции и упражнения, които се водят от бизнесмени, дискусии за промяна на учебното съдържание за ключови специалности за регионалната икономика.

В дискусиата участниците се обединиха, че един от най-важните проблеми за бъдещето развитие на Пловдив е липсата на средноквалифицирани /технически/ кадри, които би трябвало да се осигуряват от ПГ. Това ще наложи в близко бъдеще да се търсят работници от Изток, което може да окаже неблагоприятно въздействие върху заетостта на населението в района.

Диалогът между двете групи изведе извода, че така популярното дуално образование не е панацея, както се представя в момента в общественото пространство. То е само за хора напуснали образователната или икономическата (работната) система и това, че е работещо в Германия, не значи че и тук ще е така. Поради тази причина следва да се търсят други форми на сътрудничество като се посочи примерът на гимназия в Асеновград, спонсорирана от фирма спрямо необходимостта им кадри.

Като положителен пример за връзка между бизнес и образование, от страна на висшите учебни заведения, се изтъкна използването на програмата за стажове по проект „Студентски стажове“ на МОН. Някои участници повдигнаха въпроса колко от студентите остават на работа след приключването му и колко реално го използват, за да натрупат стаж, заради големите възможности за измама с цел просто усвояване на парите.

2.5. Диалог между бизнес и граждански сектор

Връзката между бизнес и неправителствения сектор в Пловдив е доста силна, поради факта че значителна част от участниците във форума бяха както представители на бизнеса, така и активисти в различни организации и/или инициативи. Бидейки и от двете страни, участниците активно са допринесли за създаването на общност, предимно в сферата на информационните технологии, която тепърва ще набира сила.

2.6. Диалог между граждански сектор и образование

Необходимостта от връзка между образование и гражданския сектор се подчерта, че е важна, защото младите (предимно между 10 и 13 г.) са най-малко ориентирани за тяхната професионална реализация. А това е критичен момент за техния житейски път. Тъй като образователната система не е толкова адаптивна към съвременни условия, а учениците имат повече доверие на по-младите, отколкото на възрастните преподаватели, НПО могат най-добре, чрез лични примери, да разкажат за възможните професионални пътища. Това може да подпомогне първо, задържането на младите в района и второ, да насочи ученици към не толкова популярни специалности в ПГ като им се посочат предимствата.

Диалогът между тези 2 групи се осъществява и чрез неформално обучение под формата на различни тематични дискусии, инициативи, състезания и други, които се провеждат на територията на Пловдив и се радват на голяма популярност, например форум „Икономика“.

3. ИЗВОДИ ОТ ФОРУМА

Основните изводи, които могат да се отправят след приключването на форума са свързани предимно с проблемите, пред които страната като цяло е изправена.

Първо, бизнесът, местната власт и донякъде образователните институции осъзнават, че съвсем скоро ще има недостиг на персонал за индустриалното производство в района, което формира около 50% от приходите в общината. В тази насока са предприети действия за установяване на необходимостта от кадри в различните професионални направления в средносрочен план, чрез разработването на въпросник за бизнеса.

Второ, активността на бизнеса, които вижда дългосрочно оперирането си в района, дава своите резултати чрез създаването на клъстери в различни области, включващи различни актьори в обществения живот.

Трето, повечето участници отчитат необходимостта ПГ да станат общински училища с цел полесната промяна в съдържанието на учебните им програми, възможностите за сътрудничество с бизнеса, осигуряване на стажове на учениците, съобразно спецификите на района.

Четвърто, в Пловдив има наличие на активно, младо общество в областта на IT-индустрията, а самият град може да бъде атрактивно място за привличането на още висококвалифицирани кадри, които имат голяма покупателна способност и произвеждат продукти и услуги с висока добавена стойност.

Пето, гражданският сектор е силно развит със значително представителство на младите хора в него. Те имат енергията, желанието и възможностите да бъдат връзка между образованието и бизнеса в района с ценни съвети, лични истории и достигане до подрастващите с цел тяхната професионална ориентация. Този сектор активно се опитва да влезне в ролята на медиатор между бизнеса и образованието.

Шесто, докато връзките на бизнеса с местната власт и образованието съществуват и се правят опити за взаимодействие, тази между администрацията и образованието е прекъсната, което представлява пречка за развитието на човешкия потенциал в дългосрочен план.

Седмо, в града съществува среда за диалог между представители на бизнеса и гражданския сектор. Доказват го срещите и организираните дискусии по различни въпроси както свързани с образованието, така и с теми, важни за развитието на града.

Осмо, в резултат на срещата, голяма част от участниците се запознаха със стратегическите документи за развитието на Пловдив и видяха, че много от нещата, които се дискутираха на форума под една или друга форма са намерили своето място в тях. Това им дава възможност да изискват местната власт да ги изпълнява, както и лостове за аргументация на идеите им.

Девето, според част от участниците Пловдив не влага средства и няма отношение към маркетинга си, т.е. като какъв град иска да се „продава“ пред света. Дори в контекста на Европейската столица на културата има неясноти за това какво трябва да се направи и за кого се прави.

Десето, сериозно предизвикателство е мотивацията на младите – ученици и студенти, и начините за достигане до тях, наред с образованието им.

4. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НАДГРАЖДАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

С оглед развитието на дискусиата в регионалния форум, предварителната работна среща и възможностите, с които разполага ИРМИ могат да се отправят следните препоръки за надграждане на резултатите, като проекти:

- Съсредоточаване върху младите лидери, които чрез подходящи обучения биха могли да бъдат още по-полезни за месното общество;
- Подкрепа или възлагане на проект, разработен от представителите на IT (или Start UP) общността, който да допринесе за засилване на гражданското участие по ключови за развитието на Пловдив теми;
- Разработване на менторска програма, в която ученици да са напътствани от млади лидери в тяхната професионална реализация;
- Създаване на платформа за обмяна на идеи, алтернативи на местната администрация;
- Разработване на система за участие на местни лидери в управлението на Пловдив (която да бъде приета от всички страни);
- Работа по създаването на платформа за публично следене на изпълнението на политиките в общината, която да увеличи натиска върху местните власти да осъществяват поетите си ангажименти към обществото.

При избора на подход, който включва последваща фокусирана дискусия върху регионално значими теми могат да бъдат очертани следните направления:

- Връзка между образование и бизнес;
- Връзка между образование и местна власт;
- Дискусия върху това каква да бъде маркетинг стратегията на Пловдив – брандът, с който да се представя пред света.

5. ПОДБОР НА УЧАСТНИЦИ ЗА ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА РАБОТАТА ПО ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ПРОЕКТА

С оглед активността на хората, участвали във форума, е целесъобразно на следващ етап да бъдат поканени следните участници:

- Бекир Челик (СНЦ „Обединени млади граждани“);
- Валери Кьорлински (Фондация „Пловдив 2019“);
- Иван Илчев (Макском);
- Ивайло Старибратов (ИКТ Клъстер, директор ОМГ);
- Стефан Ставрев (Hackafe);
- Марияна Стракова (Пловдивски културен институт);
- Васил Златев (Bulgaria Wine Tours);
- Стефан Стоянов (община Пловдив).

При прецизиране на темите/проектите, по които ще се работи на следващия етап следва предложените участници да бъдат отново прегледани и осъвременени.